

Lakivaliokunnan mietintö n:o 13 hallituksen esityksen johdosta etuoikeusjärjestelmän uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Eduskunta on 2 päivänä lokakuuta 1992 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen n:o 181.

Valiokunta on hankkinut asiasta perustuslakivaliokunnan lausunnon (PeVL 20), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Valiokunta on yhdistänyt tämän asian, hallituksen esityksen n:o 182 yrityksen saneerausta koskevaksi lainsäädännöksi ja hallituksen esityksen n:o 183 laiksi yksityishenkilön velkajärjestelystä käsittelyn asiantuntijoiden kuulemisen osalta.

Valiokunnassa ovat em. esitysten johdosta olleet kuultavina oikeusministeri Hannele Pokka, kansliapäällikkö Teuvo Kallio, osastopäällikkö Pekka Nurmi, lainsäädäntöneuvos Mikko Könkkölä, lainsäädäntöneuvos Pauliine Koskela, lainsäädäntöneuvos Liisa Lehtimäki, erityisasiantuntija Jyrki Tala ja selvitysmies, varatuomari Kari Lehtola oikeusministeriöstä, vanhempi hallitussihteeri Petri Syrjänen valtiovarainministeriöstä, hallitusneuvos Väinö Vainio maa- ja metsätalousministeriöstä, hallitusneuvos Sakari Arkio kauppa- ja teollisuusministeriöstä, vt. osastopäällikkö Jorma Perälä, ylitarkastaja Markku Sorvari ja vakuutusylitarkastaja Hillevi Mannonen sosiaali- ja terveysministeriöstä, hallitusneuvos Eero Lyytikäinen ja ylitarkastaja Jouni Lemola työministeriöstä, apulaisosastopäällikkö Hannu Junkkari ympäristöministeriöstä, ylijohdaja Erkki Kalmakurki ja ylitarkastaja Tuija Wigren verohallituksesta, kehittämisspäällikkö Juhani Lehto sosiaali- ja terveyshallituksesta, ylitarkastaja Jorma Lauronen ja ylitarkastaja Harri Biström asuntohallituksesta, oikeusneuvos Kari Raulos korkeimmasta oikeudesta, presidentti Veikko M. Hämäläinen Kouvolan hovioikeudesta, oikeusneuvosmies Antti Miettinen ja oikeusneuvosmies Jukka Huuonon Helsingin raastuvanoikeudesta, osastopäällikkö Antti Arola kansaneläkelaitoksesta, kansliapäällikkö Risto Jaakkola Uudenmaan lääninhallituksesta, lääninsosiaalitarastaja Matti

Martikainen Turun ja Porin lääninhallituksesta, yksikönjohtaja Marja-Liisa Taipale valtiokonttorista, osastopäällikkö Markku Lounatvuori pankkitarkastusvirastosta, johtaja Marja Karimeri Valtiontakuukeskuksesta, johtaja Seppo Naumanen Valtion opintotukikeskuksesta, johtaja Marita Wilska kuluttajavirastosta, varatuomari Juhani Sutinen Kehitysaluerahastosta, toimitusjohtaja Matti Uimonen ja vakuutuslakimies Jorma Hilden Eläketurvakeskuksesta, I kaupunginvouti Heikki Mälkki Tampereen kaupunginvoudinvirastosta, kirkkoneuvos Matti Halttunen kirkkohallituksesta, osastopäällikkö Ilmari Ylä-Autio Suomen Kaupunkiliitosta edustaen myös Finlands svenska kommunförbundia, lakimies Risto Airikkala Suomen Kunnallisliitosta, lakimies Pentti Itkonen Akavasta edustaen myös Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliittoa, vastaava lakimies Kirsti Palanko-Laaka Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä, lainopillinen asiamies Hannu Rautiainen Suomen Työnantajain Keskusliitosta, varatuomari Marja-Leena Mansala Teollisuuden Keskusliitosta, asiamies Riitta Wärn Liiketyönantajain Keskusliitosta, hallituksen puheenjohtaja, toimitusjohtaja Kari Puro sekä johtava lakimies Pekka Hemmo Työeläkelaitosten liitosta, toiminnanjohtaja Folke Bergström Eläkesäätiöyhistys ESY:stä, varatoimitusjohtaja Stig Henriksson Kaupan Keskusliitosta, lakimies Pasi Horsmanheimo Keskuskauppakamarista, rahoitusasiamies Antti Huhtamäki Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK:sta, varatuomari Anna Lundén Pienteollisuuden Keskusliitosta, varatuomari Petteri Kuhanen Suomen Kiinteistöliitosta, osastopäällikkö Erkki Kontkanen Suomen Pankkiyhdistyksestä, varatuomari Gustav Dahlberg Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitosta, varatoimitusjohtaja Jussi Järventaus Suomen Yrittäjien Keskusliitosta, asianajaja Matti Nenonen Suomen Asianajajaliitosta, oikeusneuvosmies Kari Kiesiläinen Käräjäoikeustuomarit ry:stä, oikeustieteen lisen-siaatti Johanna Niemi-Kiesiläinen ja asianajaja

Jouko Pesonen Suomen Lakimiesliitosta, puheenjohtaja, nimismies Pentti Saira Suomen Nimismiesyhdistyksestä, puheenjohtaja, kaupunginvaltuutettu Pekka Louekoski Suomen Kaupunginvaltuutettujen yhdistyksestä, yleinen oikeusavustaja Markku Vuorio Yleiset Oikeusavustajat ry:stä, toiminnanjohtaja Leena Veikkola Takuu-Säätiöstä, suunnittelija Osmo Väisänen, yrittäjä Anne Korpi, perhepäivähoitaja Sirpa Salmi ja yrittäjä Kari Salmi Suomen Nivel — Velallisten Keskusliitto -nimisestä yhdistyksestä, suunnittelija Ritva Otva Marttaliitosta, toiminnanjohtaja Maria Oesch-Feldt Finlands svenska Marthaförbundet, suunnittelija Tarja Jutila Maa- ja kotitalousnaisten keskukselta, johtaja Eila Kilpiö kuluttajatutkimuskeskuksesta, toimitusjohtaja Seppo Jyrkämä Luottokunnasta sekä professori Erkki Havansi, professori Thomas Wilhelmsson, professori Kari-Pekka Tiitinen ja oikeustieteen lisensiaatti Harri Vento.

Lisäksi valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot liikenneministeriöltä, Suomen Kuluttajaliitolta ja professori Pekka Koskiselta sekä useita muita asiaan liittyviä kirjoituksia.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan uudistettavaksi vuodelta 1868 olevaan etuoikeusasetukseen perustuva etuoikeusjärjestelmä, jonka mukaan määräytyy, missä järjestyksessä saatavat maksetaan konkurssissa ja ulosotossa silloin, kun täytäntöönpanon kohteena oleva omaisuus ei riitä kaikkien velkojen maksamiseen. Etuoikeuksia vähennettäisiin merkittävästi ja siten velkojen tasa-arvoa lisättäisiin.

Etuoikeusasetus ehdotetaan kumottavaksi ja sen tilalle säädettäisiin laki velkojen maksusaantijärjestyksestä. Esitykseen sisältyy lisäksi kymmenen muuta lakiehdotusta.

Kaikkeen velallisen täytäntöönpanokelpoiseen omaisuuteen kohdistuvat yleiset etuoikeudet poistettaisiin lapselle tulevan elatusavun etuoikeutta lukuunottamatta. Etuoikeutta ei siten olisi enää työpalkkasaatavilla, ennakonpidätysmaksuilla, sosiaaliturvamaksuilla, työeläkevakuutusmaksuilla, vakuutusmaksulainasaatavilla eikä veroilla. Myös määrättyyn omaisuuteen kohdistuvia erityisiä etuoikeuksia vähennettäisiin.

Uuden lain mukainen maksusaantijärjestys olisi seuraavanlainen:

— Kun täytäntöönpanokustannukset on maksettu, on velkojalla, jolla on pantti- tai

vastaava oikeus irtaimeen omaisuuteen, oikeus edelleenkin saada maksu tästä omaisuudesta ennen muita velkojia. Tämän jälkeen suoritetaan vuoden aikana ennen konkurssin alkamista tai ulosmittauksen toimittamista eräänntynyt lapselle tuleva elatusapu.

— Seuraavaksi paras oikeus on velkojalla, jolla on saamisensa vakuutena yrityskiinnitys. Yritysikiinnityksen kohteena olevan omaisuuden arvosta tulee kiinnityksenhaltijoille konkurssissa kuitenkin etuoikeuden perusteella vain 50 prosenttia.

— Loppuosa yritysikiinnityksen kohteena olevasta omaisuudesta jaetaan etuoikeudettomien velkojen kesken yhtäläisin oikeuksin. Myös kiinnityksenhaltijat saavat tästä omaisuudesta jako-osuutta siltä osin kuin niille ei ole jo kertynyt täyttä suoritusta.

— Viimesijaisia saatavia, joista velkojilla on oikeus saada maksu vasta muiden saatavien jälkeen, ovat muun muassa sakot ja muut laissa tarkoitettut rangaistus- tai seuraamusluonteiset saatavat sekä verojen ja vakuutusmaksujen korotukset.

Pakko täytäntöönpanossa velkojilla olisi oikeus edellä mainituin poikkeuksin saada maksu yhtäläisin oikeuksin eli saatavien suuruuden mukaisessa suhteessa.

Kiinteistön pakkohuutokaupassa noudatetaan edelleen kiinnityksestä kiinteään omaisuuden annettussa asetuksessa säädettyä etuoikeusjärjestystä.

Esitys liittyy yrityksen saneerausta koskevaan uudistukseen, jota koskeva hallituksen esitys n:o 182 on annettu samanaikaisesti tämän esityksen kanssa, sekä vuoden 1993 valtion talousarvioesitykseen.

Tarkoituksena on, että ehdotetut lait tulisivat voimaan vuoden 1993 alusta. Siirtymäsäännösten mukaan työpalkkasaatavien etuoikeus säilyisi kuitenkin kaksi vuotta ja yritysikiinnityksen haltijoille suoritettaisiin kahden vuoden ajan etuoikeuden perusteella 50 prosentin asemesta 60 prosenttia.

Valiokunnan kannanotot

Yleisperustelut

Etuoikeusjärjestelmän uudistaminen on periaatteellisesti erittäin merkittävä lainsäädäntöhanke, joka on ollut vireillä jo pitkään. Uusi laki velkojen maksusaantijärjestyksestä on välttä-

mätön edellytys niin ikään pitkään vireillä olleelle konkurssilainsäädännön uudistamiselle sekä nyt samanaikaisesti eduskunnan käsiteltävänä oleville yksityishenkilön velkajärjestelyille ja yrityksen saneerauslainsäädännölle. Nämä puolestaan korvaavat käytännön merkitystä vaille jääneen akordilainsäädännön. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä eräin muutosehdotuksin ja huomautuksin.

Etuoikeusjärjestelmän uudistaminen sisältää väistämättä sen, että uudistuksen vuoksi jotkut velkojat voittavat ja jotkut häviävät. Näin ollen on luonnollista, että valiokunnan saamissa asiantuntijalausunnoissa on pääasiallisesti esitetty eri suuntiin meneviä kannanottoja uudistuksen sisällöstä. Voimakkaimmin on otettu kantaa yleisten etuoikeuksien poistamiseen, yrityskiinnityksen etuoikeusprosenttien suuruuteen ja siirtymäsäännöksiin. Kaiken saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää hallituksen esitystä oikein tasapainotettuna ja hyväksyy esityksen mukaisen uuden maksunsaantijärjestyksen siihen sisältyvine yrityskiinnityksen etuoikeusprosentteineen ja siirtymäsäännöksineen.

Uuden järjestelmän vaikutukset eivät kuitenkaan ole kaikilta osiltaan ennakoita luotettavasti arvioitavissa. Tämän vuoksi valiokunta pitää välttämättömänä, että uuden säännösten vaikutuksia seurataan järjestelmällisesti ja välittömästi ryhdytään säännösten muuttamiseen, jos aihetta siihen ilmenee. Valiokunta korostaa hallituksen esityksen perusteluissa mainitun palkkaturvamenettelyn uudistamisen ja siihen liittyvän konkurssipesien valvonnan järjestämisen tärkeyttä ja kiireellisyyttä. Niin ikään koko konkurssilainsäädännön uudistaminen, mitä eduskunta on useaan otteeseen kiirehtinyt, on nopeasti saatava aikaan.

Valiokunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että palkkaturvainsäädännön uudistus saadaan toteutetuksi velkojien maksunsaantijärjestyksestä koskevan lain 9 §:ään sisältyvän kahden vuoden pituisen siirtymäajan kuluessa.

Yksityiskohtaiset huomautukset

1. Laki velkojien maksunsaantijärjestyksestä

3 §. Pantti- ja pidätysoikeuden tuottama etuoikeus. Pykälän 1 momentin mukaan korko laske-

taan konkurssissa ja ulosotossa tilityspäivään.

Säännös koron etuoikeuden laskemisesta ulosoton osalta ei vastaa ulosottokäytäntöä, koska korkoa ei yleensä ulosotossa lasketa tilityspäivään. Valiokunta ehdottaa 1 momentin tarkistamista tältä osin. Lisäksi valiokunta ehdottaa saman momentin ensimmäiseen virkkeeseen vähäistä lakiteknistä korjausta.

4 §. Elatusavun etuoikeus. Pykälän mukaan etuoikeus koskee vahingonkorvausta, jota joku on tuomiolla velvoitettu suorittamaan.

Valiokunta ehdottaa pykälän 2 momentin tarkistamista niin, että etuoikeutettu olisi myöskin sellainen, käytännössä tosin harvinainen, vahingonkorvaussaatava, jonka maksamisesta asianomaiset ovat ilman tuomiota tehneet sopimuksen.

5 §. Yrityskiinnityksen tuottama etuoikeus. Pykälän 3 momentissa on samanlainen säännös koron etuoikeuden laskemisesta konkurssissa ja ulosotossa kuin edellä 3 §:ssä. Näin ollen myös po. 5 §:n 3 momenttia on tarkistettava.

7 §. Voimaantulosäännös. Valiokunta ehdottaa, että pykälän 7 kohta poistetaan ja sen sisältö — kiinteistöverolain 38 §:n kumoaminen — siirretään jäljempänä ehdotettavaan uuteen kiinteistöverolain muuttamista koskevaan lakiehdotukseen.

8 §. Aikaisemman lain soveltaminen. Pykälän 1 momentin 1 virkkeessä oleva viittaus jäljempänä oleviin säännöksiin ("mikäli jäljempänä ei toisin säädetä") on tarpeeton, koska 9 §:ssä tarkoitettuna aikana noudatetaan uuden lain säännöksiä. Valiokunta ehdottaa viittauksen poistamista.

8. Laki konkurssisäännön muuttamisesta

71 a §. Pykälän tarkoituksena on estää se, että konkurssipesän varallisuutta luovutetaan konkurssivelkojien kannalta epäedullisin ehdoin silloin, kun luovutuksen osapuolten tai niiden läheisten sidosryhmien kesken vallitsee kiinteä taloudellinen etuyhteys. Pykälässä mainituissa tapauksissa velkojat olisi etuoikeusasemansa perusteella jaettava kahteen ryhmään. Luovutusta koskevaan päätöksentekoon vaadittaisiin kummankin ryhmän enemmistön kannatus ja ryhmät jakaantuisivat sen mukaan, onko velkojan saatava etuoikeutettu uuden velkojien maksunsaantijärjestyksestä koskevan lain mukaan vai ei. Tämä johtaisi siihen, että kiinnitysvelkojat luettaisiin etuoikeudettomiksi velkojiksi, mikä ei ole ollut tavoitteena.

Pykälän tarkoituksen toteuttamiseksi valio-

kunta ehdottaa pykälän 1 momentin tarkistamista siten, että etuoikeutettuihin velkoihin luetaan panttivelkot silloinkin, kun heidän etuoikeusasemansa ei perustu ehdotettuun velkojen maksunsaantijärjestyksestä koskevaan lakiin.

71 b §. Valiokunta ehdottaa tämän pykälän tarkistamista vastaavalla tavalla kuin edellä 71 a §:ää. Tällöin esteellisyys koskee velkojaa riippumatta siitä, millä perusteella hänen saatavansa on etuoikeutettu. Muutos merkitsee hallituksen esitykseen verrattuna sitä, että myös velkoja, jolla on saatavansa vakuudeksi kiinteistökiinnitys, on pykälässä mainituin edellytyksin esteellinen osallistumaan luovutusta koskevaan päätöksentekoon.

105 a §. (Uusi) Etuoikeusjärjestelmän uudistuksen johdosta jako-osuutta riittäisi etuoikeudettomillekin velkojille. Suhteellista jakoperiaatetta noudatettaessa voi pesästä tulla tilittäväksi saatavalle hyvinkin pieniä jako-osuuksia. Tällaisten saatavien käsittelystä aiheutuva työmäärä ei ole järkevissä suhteissa saatavan taloudelliseen arvoon. Sen vuoksi lakiehdotukseen n:o 9 ulosottolain muuttamisesta ehdotetaan lisättäväksi säännös, joka mahdollistaa vähäisten markkamäärien tilittämättä jättämisen.

Konkurssimenettelyn osalta tällaisen säännöksen tarvetta on ollut tarkoitus harkita vasta konkurssilainsäädännön jatkovalmistelun yhteydessä. Useat käytännön pesänhoitoon perehtyneet ovat kuitenkin pitäneet suotavana, että tällainen säännös sisällytettäisiin lakiin jo tässä vaiheessa.

Valiokunta ehdottaakin, että lakiin lisätään uusi pykälä, jonka mukaan vähäisten markkamäärien tilittämättä jättäminen on mahdollista. Vähäiseksi katsottava markkamäärä määritellään asetuksella.

105 b §. (Uusi) Panttivelkoja voi valvoa konkurssissa saatavansa sen koko määrästä. Pantin arvon ylittävältä osalta saatavansa valvoneella pantinhaltijalla on oikeus saada jako-osuutta pesän muista varoista etuoikeudettomien velkojen tavoin. Pesää lopetettaessa ei kuitenkaan välttämättä tiedetä, mikä pantin arvo on ja millä osalla saatavastaan panttivelkoja kilpailee etuoikeudettomien velkojen kanssa etuoikeudettomille velkojille tulevasta osuudesta. Silloin kun panttisaatavat edustavat huomattavia pääomamääriä, tästä voi muodostua huomattava käytännön ongelma.

Asian ratkaisemiseksi valiokunta ehdottaa, että lakiin lisätään uusi pykälä, jonka mukaan velkot päätätisivät loppukokouksessa pesän-

hoitajan tekemän arvion perusteella siitä, mihin hintaan pantti on arvioitava, ja panttivelkojalle tuleva jako-osuus laskettaisiin tämän mukaisesti siitä osasta saatavaa, josta edellä kerrotuin tavoin laskettu pantin arvo on vähennetty.

Johtolause. Valiokunnan ehdottamien uusien pykäläien takia johtolauseetta ehdotetaan tarkistettavaksi.

12. Laki kiinteistöverolain muuttamisesta

(Uusi lakiehdotus)

Valiokuntakäsittelyn aikana on havaittu, että kun esityksessä ehdotetaan kumottavaksi kiinteistöveron etuoikeutta koskeva kiinteistöverolain 38 §, olisi myös kiinteistöverolain verovastuuta koskevaa 36 §:ää muutettava. Säännöksellä tulisi turvata kiinteistöveron kertyminen myös niissä tilanteissa, joissa kiinteistö ei enää kalenterivuoden kuluessa ja kiinteistövero maksuunpantaessa ole samalla omistajalla kuin kalenterivuoden alussa.

Kiinteistöveron kertymisen turvaamiseksi etuoikeusjärjestyksen muuttamisen jälkeenkin valiokunta ehdottaa, että tässä yhteydessä hyväksytään laki kiinteistöverolain muuttamisesta. Sillä kumotaan kiinteistöveron etuoikeutta koskeva kiinteistöverolain 38 §, joka oli hallituksen esityksessä ehdotettu kumottavaksi velkojen maksunsaantijärjestyksestä koskevan lakiehdotuksen 9 §:ssä, sekä muutetaan lain 36 § edellä sanotun mukaiseksi.

13. Laki rikoslain 2 luvun muuttamisesta

(Uusi lakiehdotus)

Hallituksen esitykseen sisältyvän velkojen maksunsaantijärjestyksestä koskevan lakiehdotuksen 6 §:n mukaan sakko on konkurssissa ja ulosmittauksessa viimesijainen saatava. Tämän vuoksi sakolle kertyy suoritusta vain siinä tapauksessa, että kaikki etuoikeudettomat velatkin tulevat kokonaisuudessaan maksetuiksi.

Valiokunnassa kuullut ulosotto-oikeuden asiantuntijat ovat kiinnittäneet huomiota siihen, että sakon viimesijaisuus voi käytännössä johtaa sakon muuntorangaistuksen täytäntöönpanoon ja siten työsuhteen katkeamiseen.

Esitystä valmisteltaessa lähtökohtana on ollut, ettei maksukyvytön sakotettu joudu suorittamaan sakon muuntorangaistusta, vaan että häneen voidaan soveltaa rikoslain 2 luvun 5 §:n 4 momentin säännöstä muuntorangaistuksen

määräämättä jättämisestä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan näin on eräissä tuomioistuimissa meneteltykin. Käytäntö on kuitenkin ollut hyvin vaihtelevaa. Yleensä muuntorangaistuksen määräämättä jäämisen edellytykset on tulkittu erittäin tiukoiksi, mihin tulkintaan lain nykyinen sanamuoto helposti johtaakin.

Valiokunta, joka on edellä todennut hyväksyvänsä etuoikeusjärjestelmän muuttamista koskevan ehdotuksen ja siten myös sakon viimesijaisuuden, katsoo, että käytännön edellytysten luomiseksi yksityishenkilön velkajärjestelylle on rikoslain 2 luvun 5 §:n 4 momenttia tässä yhteydessä välttämättä muutettava. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi lain rikoslain 2 luvun muuttamisesta.

Uudessa lakiehdotuksessa valiokunta ehdottaa rikoslain 2 luvun 5 §:n 4 momentin muuttamista niin, että tuomioistuin saa jättää muuntorangaistuksen määräämättä tai määrätä sen normaalia lyhyemmäksi, kuitenkin vähintään neljäksi päiväksi, jos muuntorangaistuksen määräämistä on pidettävä kohtuuttomana ottaen huomioon sakotetun ilmeinen maksukyvyttömyys tai muu tähän rinnastettava painava syy, eikä tärkeä yleinen etu vaadi muuta.

Valiokunnan ehdottamassa säännöksessä sakotetun ilmeinen maksukyvyttömyys mainitaan

nimenomaisesti sellaisena syynä, joka yleensä estää muuntorangaistuksen määräämisen. Muuntorangaistus voidaan kuitenkin määrätä, vaikka velallinen on kiistatta maksukyvytön, jos tärkeä yleinen etu niin vaatii. Tämä peruste on käytettävissä esimerkiksi silloin, kun varattomaksi todettu henkilö piittaamattomasti syyllistyy sakkorikoksiin luottaen siihen, ettei muuntorangaistusta voida määrätä.

Yksityishenkilön velkajärjestelyn kannalta katsottuna nyt ehdotettu rikoslain muutos merkitsee sitä, että myönnetty velkajärjestely olisi yleensä peruste muuntorangaistuksen määräämättä jättämiselle. Milloin velallinen velkajärjestelymenettelyn alettua tekee rikoksen, josta hänet tuomitaan sakkorangaistukseen, hän ei kuitenkaan ilman muuta välttä muuntorangaistusta.

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotukset n:ot 2—7 ja 9—11 hyväksyttäisiin muuttamattomina, että lakiehdotukset n:ot 1 ja 8 hyväksyttäisiin muutettuina ja että hyväksyttäisiin uudet lakiehdotukset n:ot 12 ja 13 seuraavasti:

1.

Laki

velkojen maksunsaantijärjestyksestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 ja 2 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

3 §

Pantti- ja pidätysoikeuden tuottama etuoikeus

Sillä, jolla on muu kuin 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu panttioikeus irtaimen omaisuuteen taikka pidätysoikeus hallinnassaan olevaan omaisuuteen, on oikeus saada maksu *saatavastaan* pantti- tai pidätysoikeuden kohteesta ennen muita saatavia. Sama koskee myös sellaisen saatavan korkoa enintään kolmelta vuodelta ennen sitä päivää, jona konkurssi alkoi tai ulos-

mittaus toimitettiin, *konkurssissa* varojen tilittämiseen ja *ulosmittauksessa* siihen ajankohtaan asti, johon korko saatavalle lasketaan.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

4 §

Elatusavun etuoikeus

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee myös vahingonkorvausta, jota joku on *velvollinen* suorittamaan lapselle vahingonkorvauslain 5 luvun 4 §:n (412/74) perusteella.

5 §

Yrityskiinnityksen tuottama etuoikeus

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Panttivelkakirjan pääoman lisäksi yrityskiinnityksen tuottama etuoikeus on myös panttivelkakirjan korolla enintään kolmelta vuodelta ennen sitä päivää, jona konkurssi alkoi tai ulosmittaus toimitettiin, 3 §:n 1 momentissa mainittuun ajankohtaan asti sekä panttivelkakirjassa mainituilla perimiskustannuksilla.

(4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

6 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

7 §

Voimaantulosäännös

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Tällä lailla kumotaan:

(1—4 kohta kuten hallituksen esityksessä)

5) 10 päivänä heinäkuuta 1987 annetun huonevuokralain (653/87) 102 ja 125 §; sekä

6) asumisoikeusasunnoista 16 päivänä heinäkuuta 1990 annetun lain (650/90) 43 § (poist.)

(7 kohta poist.)

8 §

Aikaisemman lain soveltaminen

Konkurssissa sovelletaan edelleen aikaisempia säännöksiä, (poist.) jos konkurssi on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa. Ulosotossa sovelletaan vastaavasti aikaisempia säännöksiä niihin saataviin, joista omaisuus on ulosmitattu ennen tämän lain voimaantuloa, sekä saataviin, joista velkojalla on oikeus vaatia muuten maksu ulosmitatusta omaisuudesta, jos saatava on syntynyt ja omaisuus on ulosmitattu muusta velasta ennen tämän lain voimaantuloa.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

9 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

8.

Laki**konkurssisäännön muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 9 päivänä marraskuuta 1868 annetun konkurssisäännön 45 §:n 3 momentti ja 77 §, näistä 45 §:n 3 momentti sellaisena kuin se on 3 päivänä joulukuuta 1895 annetussa laissa,

muutetaan 6 §:n 1 momentin f kohta, 45 §:n 2 momentti, 71 §:n 3 momentti sekä 75 ja 80 §, sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 1 momentin f kohta 17 päivänä helmikuuta 1923 annetussa laissa (57/23), 45 §:n 2 momentti ja 80 § mainitussa 3 päivänä joulukuuta 1895 annetussa laissa, 71 §:n 3 momentti 30 päivänä maaliskuuta 1922 annetussa laissa (75/22) ja 75 § 7 päivänä toukokuuta 1965 annetussa laissa (246/65), sekä

lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 31 päivänä tammikuuta 1935 ja 26 päivänä huhtikuuta 1991 annetuilla laeilla (62/35 ja 759/91), uusi 4 momentti ja lakiin uusi 71 a, (poist.) 71 b, 105 a ja 105 b § seuraavasti:

6, 10, 45 ja 71 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

71 a §

Jos velallisyrietyksen liiketoiminta tai varallisuus tai osa niistä on tarkoitus luovuttaa toiminnallisena kokonaisuutena sellaiselle luovutuksensaajalle, joka tai jonka omistaja on 2 momentissa tarkoitettussa läheisyysuhteessa velalliseen, velallisyrietyksen omistajaan tai velkojaan, päätös luovutuksesta edellyttää, jollei 71 §:n 2 momentista muuta johdu, että sitä

kannattavat sekä ne velkojat, joiden saatavia on enemmän kuin puolet panttioikeuden tai muun perusteen nojalla etuoikeutetuista saatavista, että ne velkojat, joiden saatavia on enemmän kuin puolet muista saatavista. Saatava, jonka vakuutena on pantti- tai etuoikeuden tuottava pidätysoikeus tai yrityskiinnitys velallisen omaisuuteen, katsotaan kokonaisuudessaan etuoikeutetuksi saatavaksi. Huomioon ei oteta (poist.) niitä viimesijaisia saatavia, joille ei ilmeisesti tule kertymään jako-osuutta.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

71 b §

Velkoja, joka on lupautunut luotottamaan 71 §:n 3 momentissa tai 71 a §:ssä tarkoitetun omaisuuden hankintaa, ei saa osallistua luovutusta koskevaan päätöksentekoon, jos hänen saatavansa on etuoikeutettu panttioikeuden tai muun perusteen mukaan.

75 ja 80 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

105 a § (uusi)

Jos velkojalle ei kertyisi konkurssipesän varoista asetuksella säädettyä markkamäärää suurempaa jako-osuutta, voidaan tällaisen velkojan saatava jättää jaossa huomiotta.

105 b § (uusi)

Jos velallisen omaisuutta, johon velkojalla on saatavastaan panttioikeus, ei ole myyty ennen jakoehdotuksen laatimista eikä panttivelkojalle pantin arvon ylittävältä osalta tulevaa jako-osuutta voida sen vuoksi laskea, voidaan 105 §:ssä tarkoitetussa loppukokouksessa toimitsijamiehen pantin todennäköisestä arvosta tekemän arvion perusteella päättää, mille osalle panttivelkojan saatavaa jako-osuus lasketaan. Arviota tehdessään toimitsijamiehen on kuultava panttivelkojaa.

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

12.

Laki**kiinteistöverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

k u m o t a n 20 päivänä heinäkuuta 1992 annetun kiinteistöverolain (654/92) 38 § sekä m u t e t a n 36 §:n 2 momentti seuraavasti:

36 §

Jos kiinteistön omistusoikeus 5 §:ssä tarkoitetun kalenterivuoden aikana sopimuksen perusteella siirtyy toiselle, vastaa myös uusi omistaja ja omistajan veroinen haltija kyseisenä vuonna mak-

suunpannusta ja suorittamatta olevasta kiinteistöverosta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 .

13.

Laki**rikoslain 2 luvun muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

m u t e t a n rikoslain 2 luvun 5 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä elokuuta 1986 annetussa laissa (650/86), seuraavasti:

2 luku

Rangaistuksista

5 §

Tuomioistuin saa jättää muuntorangaistuksen määräämättä tai määrätä sen 2 momentin mu-

kaista aikaa lyhyemmäksi, kuitenkin vähintään neljäksi päiväksi, jos muuntorangaistuksen määräämistä 2 momentin mukaisesti on pidettävä kohtuuttomana ottaen huomioon sakotetun ilmeinen maksukyvyttömyys tai muu tähän rinnastetta-

va painava syy, eikä tärkeä yleinen etu vaadi muuta.

Tämä laki tulee voimaan
kuuta 199 .

päivänä

Helsingissä 15 päivänä joulukuuta 1992

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Lax, varapuheenjohtaja Halonen ja jäsenet Björkenheim, Haavisto, Komi (osittain), V. Laukkanen, Lehti-

nen, Luhtanen, Mäkelä (osittain), Mölsä, Niinistö, Polvi, Savela, Suhola, Tykkyläinen, Viljanen (osittain) ja Vuoristo.

Vastalauseita

I

Velkojen etuoikeutta koskeva lainsäädäntö on kiistatta vanhentunut ja kaipaa uudistamista. Hallituksen tätä koskeva esitys ei tee sitä kuitenkaan yhteiskunnallisesti tasapuolisella tavalla, vaan muutos tapahtuu kohtuuttoman paljon nimenomaan palkansaajien ja eräiden eläkkeensaajaryhmien kustannuksella.

Toisin kuin hallituksen esityksessä perustellaan, yrityksiä koskevan velkasaneerauksen onnistumiseksi näin ei olisi ollut tarpeen tehdä. Asiantuntijalausunnoista kävi selkeästi ilmi, että nimenomaan saneerauskelpoisissa yrityksissä on vähän palkka- tai eläkesaatavia maksamatta. Huonommin hoidetuissa yrityksissä näitä sen sijaan on.

Hallituksen esitykseen etuoikeusjärjestyksen muuttamisesta olisi pitänyt liittyä vähintäänkin palkkaturvalainsäädännön uudistus, jolla olisi voitu turvata työntekijöiden menetyksiä. Kun näin ei tehty, tulisi työntekijöitä suojaavat etuoikeussäännökset jättää toistaiseksi ennalleen.

Lakivaliokunta tarjoaa tällaiseksi suojakeinoksi vain palkka- ja eläkesäännösten siirtymäsäännöksiä etuoikeuslain 9 §:ssä. Mielestämme on kannatettavaa, että uudistustyö tehdään mahdollisimman nopeasti, mutta varmuuden vuoksi tulisi palkkasaatavien osalta siirtymäsäännös kaksinkertaistaa. Jo nyt tulisi välittömästi pidentää palkkaturvalain mukaista

enimmäisaikaa 6 kuukauteen. Palkkaturva-asetuksessa olevaa maksettavan saatavan ylärajaa pitää nostaa huomattavasti nykyisestäään, koska eräillä ammattialoilla tulevat myös normaali-palkkaan kuulumattomat erät kuten esimerkiksi rakennusalan lomapalkat ja urakkapohjat nyt aikaisempaa huomattavasti useammin maksettavaksi palkkaturvajärjestelmän kautta.

Eläkelainsäädännön muuttamiseen olisi tullut varata enemmän aikaa. Erityisesti eläkesäätiöiden osalta, joiden maksumahdollisuudet ovat olleet konkurssitapauksissa pääasiassa hyvän etuoikeuden varassa, olisi tullut varata pidempi siirtymäaika.

Lakivaliokunnan olisi tullut pyytää muun muassa edellä mainittujen riskitekiäjäiden vuoksi tästä hallituksen esityksestä ehdotuksemme mukaisesti eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan ja työasiainvaliokunnan lausunnot.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 1. ja 10. lakiehdotusta muutettaisiin jäljempänä esittämällämme tavalla.

1) Ensinnä ehdotamme,

että 1. lakiehdotukseen lisättäisiin uusi 4 § näin kuuluvana:

4 § (uusi)

Työntekijöiden palkkojen ja eräiden eläkkeiden etuoikeus

Työntekijän työsuhteesta johtuvat palkka- ja muut saatavat viimeiseltä ja kuluvalta vuodelta sekä huoltoapulain 5 §:ssä tarkoitettun eläkkeen pääomitettu määrä maksetaan 3 §:ssä tarkoitettujen saatavien jälkeen. Eläkkeen pääomittaminen suoritetaan niiden perusteiden mukaisesti, jotka sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö viimeksi on vahvistanut noudatettaviksi laskettaessa työeläkelainsäädännön mukaisesti vanhuuseläkkeen kertasuoritusta, jos kertasuoritus tapahtuisi konkurssin alkaessa.

2) Toiseksi, mikäli edellä ehdottamaamme pykälää ei hyväksytä, ehdotamme,

että 1. lakiehdotuksen 9 § hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

9 §

Siirtymäsäännökset

Jos konkurssi alkaa tai ulosmittaus toimitetaan ennen 1 päivää tammikuuta 1997, 4 §:ää vastaava etuoikeus on:

(1 ja 2 kohta kuten valiokunnan mietinnössä)

Jos konkurssi alkaa ennen 1 päivää tammikuuta 1997, jaetaan saatavalle, jonka vakuutena on yrityskiinnitys, 5 §:n 1 momentista poiketen 60 prosenttia kiinnitetyn omaisuuden arvosta

Helsingissä 15 päivänä joulukuuta 1992

Tarja Halonen
Iivo Polvi

Marja-Liisa Tykkyläinen
Pekka Haavisto
Tina Mäkelä

Raimo Vuoristo
Leena Luhtanen

II

Lakivaliokunnan mietintöön sisältyvää lakiehdotusta n:o 13 rikoslain 2 luvun muuttamisesta muuntorangaistuksen määräämättä jättämisen edellytyksien osalta ei voi kannattaa. Perustelun asiaa seuraavasti.

Etuoikeusjärjestelmän uudistamista koskeva lainsäädäntö puoltaa sitä, että yksittäisissä tapauksissa sakkorangaistusta ei maksukyvyttömyyden perusteella muunneta vankeusrangaistukseksi. Tämä ei voi olla kuitenkaan poikkeuk-

sen jälkeen, kun 3 ja 4 §:ssä tarkoitettut ja niitä vastaavassa etuoikeusasemassa olevat saatavat on suoritettu.

Jos konkurssi alkaa ennen 1 päivää tammikuuta 2010, 4 §:ää vastaava etuoikeus konkurssissa on:

(1 ja 2 kohta kuten valiokunnan mietinnössä)

3) Kolmanneksi, mikäli palkkojen etuoikeutta koskeneita aiempia ehdotuksiamme ei hyväksytä, ehdotamme,

että 10. lakiehdotuksen 2 § hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

2 §

Palkkaturvana maksetaan kuuden kuukauden kuluessa ennen palkkaturvahakemuksen jättämistä erääntyneet työsuhteesta johtuneet palkka- ja muut saatavat. Korvaus-, hyvitys- tai muu vastaava saatava, joka työntekijällä on työnantajalta työsuhteen perusteettoman päättämisen taikka lakiin tai sopimukseen perustuvan velvollisuuden laiminlyönnin vuoksi, maksetaan palkkaturvana, jos palkkaturvaa haetaan viimeistään kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun asia on lainvoimaisella tuomiolla ratkaistu taikka sellaisen saatavan perusteesta ja määrästä on sovittu asianosaisten tai asianomaisten järjestöjen kesken vakiintunutta työmarkkinakäytäntöä noudattaen.

pitäminen vaadi muuntorangaistuksen määräämistä, ei ole mitään perusteita olennaisesti lieventää muuntorangaistuksen määräämättä jättämisen edellytyksiä nyt kysymyksessä olevan lakiesityksen perusteella. Riittävää olisi pelkäämistään se, että mietinnössä todetaan, että yksityishenkilön velkajärjestely on yleensä peruste muuntorangaistuksen määräämättä jättämiselle.

Muutosesitys on kriminaalipoliittisesti äärimmäisen arveluttava. Vasta eduskuntakäsittelyn aikana tehtyyn ehdotukseen ei liity vähäisintäkään pohdiskelua siitä, mitkä tosiasialliset vaikutukset lainmuutos aiheuttaa. Lakiehdotuksen mukaan muuntorangaistuksen määräämättä jättäminen voisi tapahtua, jos muuntorangaistuksen määrääminen olisi kohtuutonta ottaen huomioon sakotetun ilmeinen maksukyvyttömyys tai muu tähän rinnastettava painava syy, eikä tärkeä yleinen etu vaadi muuta.

Lakiehdotus tarkoittaa, uskomatonta kyllä, yksinkertaisesti sitä, että pääsäännöksi muodostuu se, että muuntorangaistusta ei tule määrätä sakotetun maksukyvyttömyyden perusteella. Tämä avaa erinomaiset mahdollisuudet niille henkilöille, jotka esimerkiksi ammattimaisesti harjoittavat myymälänäpistyksiä. Näpistyksestään voi seurata vain sakko. Jos henkilö on maksukyvytön, hän voi varsin luottavaisin mielin näpistää, koska kiinnijäämisen riski on varsin pieni. ”Työtaturmien” sattuesssa henkilön ei tarvitse huolehtia sakan maksamisesta, koska muuntorangaistusta ei pääsääntöisesti tule määrätä.

Lakiehdotukseen tosin sisältyy maininta siitä, että muuntorangaistus voidaan määrätä, jos tärkeä yleinen etu sitä vaatii. Säännös siis sallisi juuri edellä kuvatun ammattimaisen näpistelijän kohdalla muuntorangaistuksen määräämisen. Ongelmana on vain se, että tuomioistuimen edessä henkilö esiintyy aina ”ensikertalaisena” näpistelijänä, koska sakkorangaistuksia ei rekisteröidä lainkaan rikosrekisteriin, joten käytännössä poliisin kirjoittamista rangaistusvaatimuksista ei tuomioistuimella voi olla mitään tietoa.

Kriminaalipoliittisesti asia ei ole mitenkään pieni. Vuoden 1990 rikostilastoista käy ilmi, että varkausrikoksista lähes 25 % on ollut näpistyksiä eli määrältään noin 33 000. Näpistykseen on syyllistynyt vuonna 1990 18 000 henkilöä. Tuomituista sakkorangaistuksista on n. 40 % ollut

alimman päiväsakon rahamäärän mukaisia, jotka suoraan indisoivat henkilön totaalista maksukyvyttömyyttä. Kun kiinnijääneitä näpistelijoita on epäilemättä vain kymmenesosa kaikista näpistelijoistä, on selvää, että jäävuoren huipun alla piilee todella suuri määrä enemmän tai vähemmän ammattimaisia näpistelijoita.

Oikeusvertailun kannalta totean vielä kuriositeettina näpistykseen osalta, että Saksan liittotasavallassa suhtaudutaan varsin ankarasti toistuviin näpistykseen ja siellä voidaan tuomita vankeusrangaistus näpistyksestä jo kolmannella tai neljännellä kerralla. Suomessa se ei siis ole mahdollista koskaan, vaikka näpistelijä olisi jatkanut toimintaansa vuosien ajan.

Muita rikoksia, joiden määrään muuntorangaistuksen määräämättä jättäminen vaikuttaisi erittäin epäedullisesti, ovat mm. lievät petokset (vuosittain n. 5 000), lievät pahoinpitelyt (vuosittain n. 2 500) ja vahingontekorikokset (vuosittain n. 46 000).

Yhteenvetona totean, että muutosehdotus sisältää erittäin suuren kriminaalipoliittisen kysymyksen siitä, voiko henkilön maksukyvyttömyys johtaa siihen, ettei häneen voida voimassa olevan rikosoikeudellisen järjestelmän puitteissa kohdistaa mitään rikosoikeudellisia sanktioita siinäkään tapauksessa, että harjoitettu rikollisuuden muoto on jopa ammattimaista luonteeltaan. Ilman syvällistä kansalaiskeskustelua ja lain valmistelua eduskunnan ei pitäisi — menettämättä omanarvontuntoaan — hyväksyä tällaista massiivista esitystä. Näin näen asian rikosoikeudellisen sisäisen systematiikan kannalta.

Eri asia on sitten se, että henkilökohtaisesti en ole enää vuosiin uskonut koko rikosoikeudellisen järjestelmän toimivuuteen ylipäätään, mistä näyttönä on Suomessakin vuosittain tehty noin 600 000—700 000 rikosta. Pyhäkoulu lapsille ja sen myötä saatu omakohtainen usko Jumalaan tuottaisi monin verroin paremman lopputuloksen kuin yksistään rankaiseva rikosoikeudellinen järjestelmä voi koskaan tuottaa. Jos siis rikosoikeudellista rangaistusjärjestelmää aletaan purkaa pala palalta, tulisi vaihtoehtoja sitä ennen kehittää nimenomaan rikollisuutta ehkäisevien toimenpiteiden puolella.

Edellä esitetyn perusteella ehdotan,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä 13. lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 15 päivänä joulukuuta 1992

Vesa Laukkanen

EDUSKUNNAN
PERUSTUSLAKIVALIOKUNTA

Liite

Helsingissä
29 päivänä lokakuuta 1992
Lausunto n:o 20*Lakivaliokunnalle*

Lakivaliokunta on kirjeellään 14 päivältä lokakuuta 1992 pyytänyt perustuslakivaliokunnan lausunnon hallituksen esityksestä n:o 181 etuoikeusjärjestelmän uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina lainsäädäntöneuvos Pauliine Koskelo ja lainsäädäntöneuvos Mikko Könkkölä oikeusministeriöstä, professori Mikael Hidén, professori Antero Jyränki ja professori Ilkka Saraviita.

Käsiteltyään asian valtiosääntöoikeudelliselta kannalta perustuslakivaliokunta esittää kunniottaen seuraavaa.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan uudistettavaksi vuodelta 1868 olevaan etuoikeusasetukseen perustuva etuoikeusjärjestelmä, jonka mukaan määräytyy, missä järjestyksessä saatavat maksetaan konkurssissa ja ulosotossa silloin, kun täytäntönnäpanon kohteena oleva omaisuus ei riitä kaikkien velkojen maksamiseen. Esityksen mukaan etuoikeuksia vähennetään merkittävästi ja siten lisätään velkojen tasa-arvoa.

Esityksen mukaan etuoikeusasetus kumotaan ja sen tilalle säädetään laki velkojen maksusaantijärjestyksestä. Esitykseen sisältyy lisäksi kymmenen muuta lakiehdotusta.

Esitys liittyy vuoden 1993 valtion talousarvioesitykseen.

Tarkoitus on, että ehdotetut lait tulevat voimaan vuoden 1993 alusta. Aikaisempia etuoikeussäännöksiä sovellettaisiin, jos konkurssi on alkanut tai ulosmittaus on toimitettu ennen uudistuksen voimaantuloa. Tietyt saatavat säilyttäisivät etuoikeuden siirtymävaiheen aikana.

Esitykseen sisältyvät lakiehdotukset voidaan johtolauseidensa mukaan käsitellä tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä.

Valiokunnan kannanotot

Ehdotettu etuoikeusjärjestelmän muutos on sikäli taannehtiva, että uusia säännöksiä sovellettaisiin velallisen konkurssissa ja ulosotossa jo ennen uudistuksen voimaantuloa syntyneisiin saataviin. Jos kuitenkin konkurssi on alkanut tai ulosmittaus on toimitettu ennen uudistuksen voimaantuloa, sovellettaisiin nyt kumottavien säännösten mukaista etuoikeusjärjestystä. Valiokunta on arvioinut valtiosääntöoikeudellisena kysymyksenä sitä, merkitsevätkö tällaiset muutokset saatavien etuoikeuteen velallisen konkurssissa ja ulosotossa velkojan kannalta sellaista puuttumista, joka olisi ristiriidassa hallitusmuodon 6 §:ssä turvatus omaisuudensuojan kanssa.

Valiokunta on aiemmissa kannanotoissaan todennut, että etuoikeuslainsäädäntö voidaan järjestää yleisellä lailla (PeVL 1/1940 vp) ja että eri saatavien keskinäistä etuoikeusasemaa voidaan muuttaa tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä, mikäli muutokset tulevat noudatettaviksi vasta niiden voimaantulon jälkeen alkavassa konkurssissa tai ulosotossa (PeVL 1/1972 vp). Jälkimmäisessä lausunnossaan valiokunta mainitsi nimenomaisesti, että kullakin konkurssi-omaisuudesta maksettavalla saatavalla on konkurssin alkamishetkellä se varallisuusarvonsa, jonka realisoimista konkurssimenettely tarkoittaa. Valiokunta katsoi edelleen, että jos lailla tämän ajankohdan jälkeen parannettaisiin jonkin saatavan etuoikeutta, merkitsisi laki hallitusmuodon omaisuudensuojasäännöksistä poikkeava puuttumista huonompaan etuoikeusasemaan jäävän saatavan omistajan varallisuuteen, mistä syystä tällainen laki olisi käsiteltävä perustuslainsäätämisyjärjestyksessä.

Esityksessä ehdotetun uudistuksen voimaantulo on järjestetty siten, etteivät uudet säännökset muuta jo alkaneessa konkurssissa

tai toimitetussa ulosmittauksessa esillä olevien saatavien keskinäistä etuoikeusjärjestystä. Uudistuksen tällainen voimaantulotapa vastaa sitä, minkä toteuttamista perustuslakivaliokunta on edellä mainituissa kannanotoissaan pitänyt mahdollisena tavallisella lailla. Aieman tulkintalinjansa mukaisesti valiokunta katsoo, että esitykseen sisältyvät lakiehdotuk-

set voidaan käsitellä tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta esittää kunnioittavasti,

että lakiehdotukset voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädetyssä järjestyksessä.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Zyskowicz, jäsenet Jansson, Jäätteenmäki, Kaarilahti, Lai-

ne, M. Laukkanen, J. Leppänen, Nikula, Näsi, Varpasuo, Vistbacka, Vähänäkki ja Väistö sekä varajäsen Saastamoinen.
